

عنوان مقاله:

تحلیل مقایسه‌ای اثرات الگوهای اسکان مجدد پس از وقوع مخاطرات طبیعی بر کیفیت زندگی روستاییان (مورد مطالعه: زلزله سال 1376 شهرستان زیرکوه)

محل انتشار:

فصلنامه جغرافیا و مخاطرات محیطی، دوره 9، شماره 2 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 26

نویسندگان:

علی اکبر عنابستانی - استاد گروه جغرافیا، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران

مهدی جوانشیری - دکتری جغرافیا و برنامه ریزی روستایی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران

هانیه حق پناه - کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی روستایی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران

خلاصه مقاله:

مخاطرات طبیعی به‌خصوص زلزله در اغلب موارد، تلفات سنگین جانی و مالی بر سکونتگاه‌های انسانی وارد می‌سازد. اسکان مجدد در قالب سه رویکرد بازسازی (درجاسازی)، جابه‌جایی و تجمیع، یکی از رویکردهای اصلی برای بازسازی سکونتگاه‌های روستایی پس از وقوع زلزله است. هدف از انجام تحقیق حاضر، بررسی تأثیرات الگوهای سه گانه اسکان مجدد روستاهای آسیب‌دیده از زلزله 1376 شهرستان زیرکوه بر میزان کیفیت زندگی ساکنان جوامع روستایی است. جامعه آماری این پژوهش، خانوارهای محلی ساکن در 6 نقطه روستایی محدوده مطالعاتی است که با راهبردهای سه‌گانه اسکان مجدد (جابه‌جایی، تجمیع یا ادغام و درجاسازی یا بازسازی) همراه بوده‌اند؛ که با استفاده از فرمول کوکران تعداد 144 سرپرست خانوار به‌عنوان حجم نمونه و به روش تصادفی ساده تعیین شدند. پایایی پرسش‌نامه تهیه‌شده با استفاده از فرمول ویژه آلفای کرونباخ و مقدار آلفای 885/0 مورد تأیید قرار گرفت. تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش حاضر در دو بخش آمار توصیفی و استنباطی و با استفاده از نرم‌افزار SPSS و آزمون‌های T تک نمونه‌ای و تحلیل واریانس انجام شد. نتایج پژوهش حاضر نشان می‌دهد سیاست‌های اسکان مجدد روستاها توانسته بهبود نسبی در کیفیت زندگی ساکنان روستایی با میانگین 2.57 ایجاد کند که در بعد اجتماعی- فرهنگی با میانگین 2.717 بالاترین و در بعد اقتصادی با میانگین 2.15 کمترین سطح رضایت‌مندی از شرایط موجود وجود دارد. با توجه به نتایج آزمون آنالیز واریانس نیز، سطح کیفیت زندگی روستاییان در سه الگوی اسکان مجدد تفاوت معناداری نداشته ولی سطح معناداری در 7 شاخص کیفیت اشتغال، کیفیت درآمد، کیفیت آموزش، کیفیت مشارکت، کیفیت انسجام اجتماعی، کیفیت زیرساخت و کیفیت محیط پایین‌تر از 0.05 است؛ بنابراین سطح رضایت‌مندی پاسخگویان از کیفیت زندگی در هر سه الگوی اسکان مجدد تا حدودی یکسان است.

کلمات کلیدی:

زلزله، بازسازی، جابه‌جایی، تجمیع، کیفیت زندگی، شهرستان زیرکوه

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1177884>

